

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 390/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. M. H., R., a maloletej P. H., R., zastúpenej matkou RNDr. M. H., R., právne zastúpených advokátkou JUDr. J. Ch., Ž., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 19, čl. 34, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry Žilina č. k. 3 Pv 983/11-35 z 9. mája 2013 a vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, SKIS v Banskej Bystrici, sp. zn. SKIS-199/IS-3V-2009 z 25. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RNDr. M. H., a maloletej P. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2013 doručená sťažnosť RNDr. M. H., a maloletej P. H., obidve bytom R. (ďalej len „sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12, čl. 19,

čl. 34, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 3 Pv 983/11-35 z 9. mája 2013 a vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, SKIS Banská Bystrica, sp. zn. SKIS-199/IS-3V-2009 z 25. januára 2013.

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«... Uzneseniu Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2013, ktorým bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku zastavené trestné stíhanie pre skutok právne klasifikovaný ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona a ktorým bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku zamietnutá ako nie dôvodná sťažnosť sťažovateľky v rade 1), podaná prostredníctvom splnomocnenca poškodenej, Poradne pre rodinu v kríze N. so sídlom..., Ž. proti uzneseniu vyšetrovateľa MV SR, SKIS, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica sp. zn. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013.

Uznesenie Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2015 nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 09. 05. 2013, nakoľko proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

Uzneseniu vyšetrovateľa úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica sp. zn. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013, ktorým bolo zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. b) ods. 4 Tr. poriadku trestné stíhanie, začaté za zločin sexuálne zneužívanie podľa § 201 ods. 1, ods. 2, písm. b) Tr. zákona a za zločin týranie blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona.

Uznesenie vyšetrovateľa kpt. PhDr. L. Ch. MV SR, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica sp. zn. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 sa stalo právoplatným a vykonateľným dňa 09. 05. 2013...

Dňa 25. 01. 2013 vyšetrovateľ kpt. PhDr. L. Ch. MV SR, SKIS, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica sp. zn. SKIS-199/IS-3V-2009 vydal uznesenie, ktorým bolo zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. b) ods. 4 Tr. poriadku trestné stíhanie, ktoré bolo začaté za zločin sexuálne zneužívanie podľa § 201 ods. 1, ods. 2,

písm. b) Tr. zákona a za zločin týranie blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona z dôvodu, že prešetrovaný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Proti citovanému uzneseniu podala sťažovateľka v rade 1) prostredníctvom splnomocnenca poškodenej Poradne pre rodinu v kríze N. so sídlom..., Ž. v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, ktorou namietala zastavenie trestného stíhania ako predčasné a nezákonné a v rozpore s právom chránenými záujmami poškodenej a preto navrhovala napadnuté rozhodnutie vyšetrovateľa PZ zrušiť ako predčasné a nezákonné a zároveň týmto podaním dala podnet, aby vyšetrovateľ vo veci znovu konal a rozhodol.

Uznesením Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2013 bola táto sťažnosť vo veci týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona zamietnutá ako nie dôvodná a vo veci sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, odst. 2 písm. b) Tr. zákona Okresná prokuratúra znovu rozhodla, s tým, že upravila skutkový základ prešetrovaného skutku a trestné stíhanie zastavila. ...

RNDr. M. H., je matka maloletej dcéry P. H., nar..., bytom u matky, ktorej bola rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 13 P 62/2009 zo dňa 7. 9. 2011 maloletá zverená do výchovy.

Uznesením sp. zn. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013, bolo zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. b) ods. 4 Tr. poriadku trestné stíhanie, ktoré bolo opätovne začaté za zločin sexuálne zneužívanie podľa § 201 ods. 1, ods. 2, písm. b) Tr. zákona a za zločin týranie blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona z dôvodu, že prešetrovaný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Predmetné rozhodnutie odôvodnil vyšetrovateľ kpt. PhDr. L. Ch. MV SR, SKIS, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica tým, že objektívna stránka trestného činu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2, pís. b) Tr. zákona spočíva jednak vo vykonaní súlože a jednak v sexuálnom zneužití iným spôsobom. Za iný spôsob sexuálneho zneužívania sú považované intenzívnejšie zásahy do pohlavnej sféry poškodených, ktoré sú v širšom poňatí považované za pohlavný styk, za takéto zásahy je možné považovať napr. ohmatávanie pohlavných orgánov, alebo bozkávanie prirodzenia smerujúce k sexuálnemu vzrušeniu páchatel'a. Za takéto zásahy však nebudú považované jednorázové letmé dotyky cez odev, ktoré zrejme nemôžu

naplniť uvedený formálny znak zločinu sexuálneho zneužívania, Na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty tohto trestného činu nie je potrebné, aby došlo k vzrušeniu páchatel'a. Na základe znaleckých posudkov, odborného vyjadrenia MUDr. T., na základe toho že podozrivý popiera, že by sa vzrušoval na dcére vyšetrovateľ uviedol, že nie je možné konanie Ing. P. H. klasifikovať ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2, písm. b) Tr. zákona, aj keď správanie Ing. H. nesie prvky určitého exhibicionizmu.

Vyšetrovateľ sa však nevysporiadal s predloženými dôkazmi ako napríklad so Psychologickým vyjadrením z DKC N., predloženými nahrávkami a taktiež s tým, že maloletá vyjadrovala pred svedkami, že jej „tatino ublížil na cikulke“. ...

Okresnou prokuratúrou v Žiline č. k. 3 Pv 983/11 v uznesení zo dňa 09. 05. 2013 bola táto sťažnosť vo veci týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona zamietnutá ako nie dôvodná a vo veci sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, odst. 2 písm. b) Tr. zákona Okresná prokuratúra znovu rozhodla, s tým, že upravila skutkový základ prešetrovaného skutku a trestné stíhanie zastavila, s tým, že po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, podozrivý Ing. P. H. svojim konaním nenaplnil znaky skutkovej podstaty zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2, písm. b) Tr. zákona a zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona, ani žiadneho iného trestného činu uvedeného v osobitej časti Tr. zákona. V prípade jednotlivých protiprávných útokov, uvedených vo výroku v bode 2) napadnutého uznesenia vyšetrovateľa, by konanie podozrivého mohol príslušný orgán posúdiť ako priestupok, resp. priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1, písm. d) zákona 372/90 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, avšak toto konanie podozrivého toho času nemožno prejednať v priestupkovom konaní, nakoľko od jeho spáchania uplynuli viac ako dva roky.

Protiprávnosť napadnutých uznesení je daná predovšetkým v tom, že bol porušený procesný postup vo vyšetrovaní, orgány činné v trestnom konaní sa nevysporiadali so všetkými navrhovanými dôkazmi, rovnako sa nezákonne vyhodnotili dôkazy, ktoré sú súčasťou vyšetrovacieho spisu.

V uvedenej veci je dôležité poznamenať, že trestné stíhanie vo veci sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2, písm. b) Tr. zákona a za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona bolo už raz vyšetrovateľom

kpt. PhDr. E. Ch. uznesením zo dňa 29. 10. 2010 zastavené. Toto sa stalo právoplatným dňa 02. 12. 2010 Uzneseniami Vojenskej obvodnej prokuratúry... B. zo dňa 02. 12. 2010 (prílohy 1. a 2.), aj napriek tomu, že voči uzneseniu vyšetrovateľa zo dňa 29. 10. 2010 o zastavení boli podané sťažnosti prostredníctvom splnomocnenca sťažovateľky v rade 1) a opatrovníka sťažovateľky v rade 2). Až na pokyn Vyššej vojenskej prokuratúry... T. sa opakovane v tejto veci začalo konať, nakoľko sa prokurátor VOP B. nedostatočne vysporiadal so zabezpečeným spisovým materiálom v smere vydania meritórneho rozhodnutia. Prikladáme vyrozumenie zo dňa 10. 03. 2011 – príloha č. 3.

Dňa 03. 08. 2011 bolo znova začaté trestné stíhanie vo veci sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods.2, písm. b) Tr. zákona a za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona. Následne došlo k procesným pochybeniam vyšetrovateľa, okrem iného aj k nesprávnemu stanoveniu znalcov na opätovné vyšetrenie duševného stavu sťažovateľky v rade 1) a rovnako aj nestanovenie opätovného vyšetrenia na podozrivého npor. Ing. P. H. ako je zrejmé z Uznesenia Krajskej prokuratúry v Žiline č. 3 KPt 49/12-3 zo dňa 20. 02. 2012, ktoré prikkladáme ako prílohu č. 4, Krajská prokuratúra považovala za kľúčové posúdenie duševného stavu sťažovateľky v rade 1) a npor. Ing. P. H., nakoľko napriek zabezpečeným znaleckým posudkom vznikli v tejto otázke vážne rozpory a považovala za nevyhnutné postupovať v zmysle § 147 Tr. poriadku a pribrať do konania znaleckú organizáciu na podanie znaleckého posudku, ktorého predmetom bude posúdenie duševného stavu poškodenej sťažovateľky v rade 1) a rovnako aj podozrivého npor. Ing. P. H., kde sa bude potrebné taktiež vysporiadať so všetkými predchádzajúcimi znaleckými posudkami a vyšetreniami súvisiacimi s jeho predmetom.

K procesným pochybeniam a vadám dochádzalo ešte aj počas vyšetrovania v roku 2010, kedy napríklad sťažovateľke v rade 1) nebolo v zmysle Tr. poriadku doručené uznesenie o pribratí znalca PhDr. Š. z odboru psychológia a uznesenie o pribratí znalcov MUDr. S. a MUDr. K. z odboru psychiatria ešte pred samotným vyšetrením. Vyšetrovateľ navyše voviedol do omylu poškodenú listom zo dňa 14. 6. 2010 (v spise SKIS-199/IS-3V-2009) a úmyselne v tomto liste neuviedol dôležitý úkon ako doložitie znalca psychológa PhDr. Š. vykonaný dňa 31. 3. 2010. Tým, že jej odmietol nahliadnutie do spisu sťažovateľka v rade 1) nemohla pred psychiatrickým vyšetrením zistiť, či došlo k odstráneniu všetkých

rozporov a nejasností v namietanom posudku a teda relevantne na určenie znalcov psychiatrov reagovať.

V tej dobe rovnako vyšetrovateľ ešte pred dokončením dokazovania podal na Okresný súd v Žiline v konaní 33 C/59/2009 o rozvod manželstva na žiadosť Okresného súdu v Žiline písomnú informáciu: „Oznamujem Vám, že v uvedenej trestnej veci nebolo a ani nebude vznesené obvinenie voči konkrétnej osobe.“

Takýmto postupom bolo porušené základné právo sťažovateľky v rade 1) na spravodlivé konanie, vyplývajúce z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a taktiež základné právo sťažovateľky v rade 1) na rovnaké postavenie účastníkov konania vyplývajúce z čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. ...

Sťažovateľka v rade 1) namieta porušenie svojich základných práv aj vzhľadom na sporné posudky vypracované v tomto konaní znalcami PhDr. Š., MUDr. K. a MUDr. S. Tieto posudky ako bolo neskôr preukázané kontrolným posudkom od znaleckej organizácie C., s. r. o. boli vypracované nesprávne a poškodzovali nielen samotnú sťažovateľku v rade 1), ale následne aj sťažovateľku v rade 2) s dôsledkom nevykonania navrhovaných dôkazov a zastavenia konania s odôvodnením na nevyhovujúci duševný stav sťažovateľky v rade 1).»

Sťažovateľky žiadajú, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Právo sťažovateľov v rade 1) a v rade 2) na spravodlivé súdne konanie, v prípadoch ustanovených zákonom aj na inom orgáne Slovenskej republiky, upravené v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11 -35 zo dňa 09. 05. 2013 a vyšetrovateľa MV SR, SKIS v Banskej Bystrici č. k. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 bolo porušené.

2. Právo sťažovateľov v rade 1) a v rade 2) na rovnaké postavenie účastníkov konania, upravené v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2013 a vyšetrovateľa MV SR, SKIS v Banskej Bystrici č. k. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 bolo porušené.

3. Právo sťažovateľa v rade 2) na zohľadnenie záujmu dieťaťa pri činnosti súdu a iných orgánov podľa čl. 3 ods. 1 a právo na ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre blaho dieťaťa podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2013 a vyšetrovateľa MV SR, SKIS v Banskej Bystrici č. k. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 bolo porušené.

4. Právo sťažovateľa v rade 2) ochrany pred všetkými formami zlého zaobchádzania zo strany rodičov, ochrany pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním, zanedbávaním alebo nedbalým zaobchádzaním, trýznením alebo vykorisťovaním, vrátane sexuálneho zneužívania podľa čl. 19 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11 -35 zo dňa 09. 05. 2013 a vyšetrovateľa MV SR, SKIS v Banskej Bystrici č. k. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 bolo porušené.

5. Právo sťažovateľa v rade 2) na zákonnú ochranu pred všetkými formami sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania podľa čl. 34 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2013 a vyšetrovateľa MV SR, SKIS v Banskej Bystrici č. k. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 bolo porušené.

6. Právo sťažovateľov v rade 1) a v rade 2) na slobodu a rovnosť v dôstojnosti i v právach podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2013 a vyšetrovateľa MV SR, SKIS v Banskej Bystrici č. k. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 bolo porušené.

7. Právo sťažovateľov v rade 1) a v rade 2) na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti vyplývajúce z čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uzneseniami Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2013 a vyšetrovateľa MV SR, SKIS v Banskej Bystrici č. k. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 bolo porušené.

8. Uznesenie Okresnej prokuratúry v Žiline č. k. 3 Pv 983/11-35 zo dňa 09. 05. 2013 a uznesenie vyšetrovateľa MV SR, SKIS v Banskej Bystrici č. k. SKIS-199/IS-3V-2009 zo dňa 25. 01. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

9. Okresná prokuratúra v Žiline je povinná uhradiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 269,58 Eur za dva právne úkony a režijný paušál (jeden právny úkon = 130,16 Eur + 7,81 Eur režijný paušál = 137,97 Eur x 2 úkony = 275,94 Eur), na účet právneho zástupcu č. 261 883 69 76/1100, všetko v lehote do 15 dní odo dňa vydania nálezu, nadväzne na § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatnou námietkou sťažovateľiek je ich tvrdenie, že príslušné orgány v prípravnom konaní a okresná prokuratúra neodôvodnene zastavili trestné stíhanie proti Ing. P. H. pre podozrenie z trestného činu sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákona s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci.

Sťažovateľky namietali porušenie nimi označených základných práv postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, SKIS Banská Bystrica, sp. zn. SKIS-199/IS-3V-2009 z 25. januára 2013.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je príslušný na preskúmanie postupu označeného orgánu, pretože sťažovateľky mali k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorým bola sťažnosť okresnej prokuratúry, ktorý im poskytoval ochranu ich práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na použitie ktorého boli oprávnené podľa osobitných predpisov. Túto možnosť sťažovateľky aj využili a podali sťažnosť na postupu vyšetrojúceho orgánu na príslušnú okresnú prokuratúru, ktorá o veci aj rozhodla. Tým bola vylúčená právomoc ústavného súdu rozhodnúť o postupe uvedeného orgánu, preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Sťažovateľky namietali aj postup a rozhodnutie okresnej prokuratúry vedenom pod č. k. 3 Pv 983/11-35 z 9. mája 2013.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom v zákone aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných predpisov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre.

Prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrenia vyšli najavo.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže požiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa právneho názoru ústavného súdu podnet v zmysle ustanovenia § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, ako aj opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytuje sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov, najmä v trestných veciach v štádiu konania pred podaním obžaloby, v rámci ktorých disponuje prokurátor značnými opraveniami na zaistenie dohľadu na zachovávaním zákonnosti (IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06). Podnet aj opakovaný podnet zakladajú povinnosť prokurátora aj nariadeného prokurátora sa nimi zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Vynechanie týchto prostriedkov nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať účinné opatrenia podľa zákon o prokuratúre, ktoré by napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Použitie tohto právneho prostriedku je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Sťažovateľky podnet ani opakovaný podnet v zmysle § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre nevyužili, ale obrátili sa priamo na ústavný súd, v dôsledku čoho bola ich sťažnosť pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá pre neprípustnosť.

Nad trámec uvedeného ústavný súd uvádza, že v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že právo fyzickej osoby, resp. právnickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť od niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00).

Z týchto dôvodov rozhodnutím a postupom vyšetrovateľa a prokurátora nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu, a preto ústavný súd sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2013